

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii de Guvern de modificare a hotărârii
Guvernului nr. 403/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind valorificarea
terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii de Guvern de modificare a hotărârii Guvernului nr. 403/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind valorificarea terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice este elaborat de către Ministerul Mediului.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
<i>2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</i>
Proiectul hotărârii de Guvern de modificare a hotărârii Guvernului nr. 403/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind valorificarea terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice rezultă din prevederile: - art. 7 alin. (1) lit. b) din Legea apelor nr. 272/2011 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 46-49, art. 70); - art. 6 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 90-93, art. 401), care prevăd competențele Guvernului în aprobarea actelor normative necesare executării legilor pre citate.
<i>2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative</i>
Necesitatea intervenției la actul normativ în cauză rezultă din următoarele considerente: Prin Legea nr. 411/2023 pentru modificarea unor acte normative au fost modificate prevederile art. 7 alin. (3) lit. f ¹ , f ³ , f ⁴ și f ⁵ din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice, fiind exceptate din administrarea Agenției Proprietății Publice terenurile fondului apelor proprietate a statului. Ulterior, prin Legea nr. 352/2023 pentru modificarea Legii apelor nr. 272/2011, a fost modificat art. 8 din Legea apelor nr. 272/2011, urmare căreia calitatea de administrare a terenurilor fondului apelor proprietate a statului a trecut către Ministerul Mediului. Legea apelor nr. 272/2011 prin art. 8 stabilește expres că terenurile fondului apelor și construcțiile hidrotehnice proprietate publică a statului, sunt, administrate de Ministerul Mediului, iar prin art. 9 alin. (1) lit. b) norma stabilește că activitatea practică de gestionare economică și tehnică este exercitată de către Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”. Conform pct. 8 alin. 6) din Hotărârea Guvernului nr. 145/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului ministerul este investit cu dreptul de a delega în caz de necesitate, în mod discreționar, unele funcții autorităților administrative din subordine, precum și instituțiilor publice în care are calitatea de fondator, dacă acest fapt nu contravine legislației. Inclusiv, conform art. 4 ² din Legea apelor nr. 272/2011 veniturile

obținute în urma atribuirii în folosință a corpurilor de apă unice și indivizibile se acumulează la bugetul Instituției Publice Administrația Națională „Apele Moldovei”. Astfel, în context, lipsa unei prevederi clare în Regulamentul privind valorificarea terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice privind delegarea competențelor poate genera neconcordanțe operaționale, blocaje în valorificarea bunurilor și dificultăți de asumare a responsabilităților. Introducerea normei de confirmare a delegării competențele de gestiune și valorificare a terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice, proprietate publică a statului, către Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei” conferă predictibilitate, claritate administrativă și eficientizează procesele de contractare, control, monitorizare și aplicare a sancțiunilor.

Urmare reorganizării Agenției „Apele Moldovei”, conform Hotărârii Guvernului nr. 849/2024 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Administrația Națională „Apele Moldovei” și la modificarea unor hotărâri ale Guvernului, în Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”, pe tot parcursul textului actului normativ necesită a fi ajustată denumirea instituției date.

Pe motivul parvenirii demersurilor din partea autorităților executive ale administrațiilor publice locale, cât și a solicitărilor din partea proprietarilor de baraje, cu referire la expunerea asupra statutului juridic al terenurilor iazurilor, lacurilor de acumulare și a heleșteielor, ale căror construcții hidrotehnice au fost privatizate, cât și de clarificare a raporturilor juridice statuate la art. 29 alin. (1) lit. d) și e) din Legea nr. 1125/2002 pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova, se propune o formulare de clarificare în norma de valorificare. Noua prevedere va asigura coerența cu Codul civil nr. 1107/2002, Legea cadastrului nr. 1543/1998 și Legea nr. 1125/2002, și va evita blocarea relațiilor contractuale și litigiile cu proprietarii construcțiilor.

Concomitent se constată impedimente în cazul valorificării terenurilor iazurilor, lacurilor de acumulare și a heleșteielor în situația în care construcția este înregistrată pe cote-părți și aparține mai multor proprietari. Reglementarea în actul normativ, în cauză, a cazurilor de coproprietate, conform art. 546 alin. (2) și art. 550 din Codul civil nr. 1107/2002, va preveni conflictele dintre deținătorii de cote-părți și instituția publică.

Iar, interzicerea formării de bunuri imobile noi va preveni divizarea artificială a terenurilor din fondul apelor, fapt care ar putea afecta gestionarea corespunzătoare ale acestora. Relația funciară urmând a fi încheiată doar asupra unei părți din bunul imobil și înregistrată conform art. 42 din Legea cadastrului nr. 1543/1998, cu indicarea în planul geometric a părții la care acesta se referă.

Lacurile de acumulare Ghidighici, Ialoveni, Mingir, Congaz și Taraclia au rol strategic ca acumulare de apă, regularizare a viiturilor și prevenire a inundațiilor. Pe motivul capacităților de retenție a volumelor mari de apă, a mărimilor barajelor cât și a calificării de construcții critice, transmiterea lor în folosință poate genera riscuri în ceea ce privește siguranța hidrotehnică. Inclusiv, din cauza suprafețelor terenurilor de peste 300 - 900 ha și a valorii contabile a barajelor acestor lacuri de acumulare, care variază între 12 mln și 100 mln lei,

există riscul iminent ca aceste corpuri de apă unice și indivizibile să nu fie solicitate în folosință. Situație în care toată sarcina financiară de întreținere va cădea pe bugetul Instituției Publice Administrația Națională „Apele Moldovei”. Drept soluție se propune prevederea unei taxe pentru întreținerea barajelor, de 10 % din cuantumul minim al chiriei anuale pentru baraj, calculat conform Legii anuale a bugetului. Prin stabilirea acestei taxe de întreținere se va proteja infrastructura vitală, se va evita degradarea barajelor din cauza utilizării necorespunzătoare și se va asigura finanțare pentru lucrările de întreținere, conform principiului „beneficiarul plătește”.

La punctele 8 și 38 se necesită modificările de rigoare corespunzător art. 4² alin. (8) din Legea apelor nr. 272/2011, conform ultimilor modificări efectuate prin Legea nr. 243/2025 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare 22.09.25, cu referire la acumularea la bugetul Instituției Publice Administrația Națională „Apele Moldovei” a veniturilor obținute în urma valorificării terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice, proprietate a statului.

Pentru amplasarea instalațiilor mobile în scopul irigațiilor terenurilor agricole, a umplerii prin pompare a heleșteielor și a bazinelor de apă, cerința studiului de fezabilitate este disproporționată. Eliminarea acestei cerințe va simplifica procedura de valorificare a terenurilor și va reduce costurile pentru agricultori.

Urmare ultimilor modificări la art. 25 alin. (2) lit. d) din Legea apelor nr. 272/2011, prin Legea nr. 243/2025, cu referire la necesitatea prezentării, anexă la cererea pentru obținerea autorizației de mediu pentru folosința apei, a fișelor tehnice în cazul bazinelor de apă, ale lacurilor și ale heleșteielor cu umplere prin pompare, se invocă necesitatea actualizării corespunzătoare și a prevederii de la pct. 20 din regulament.

Pentru o mai bună claritate și respectare a coerenței juridice punctul 25, cu referire la exceptarea obligativității locatarilor/superficiarilor de a oferi altor utilizatori de apă posibilitatea de a efectua utilizarea specială a apei, se va completa cu art. 30 alin. (2) lit. d), e) și f) din Legea apelor, cu referire la suspendarea autorizației de mediu pentru folosința specială a apei.

La punctul 26 fraza cu referire la cuantumul chiriei pentru dreptul de sublocățiune care nu trebuie să depășească mărimea chiriei stabilită în contractul de locațiune, necesită eliminarea ambiguităților privind mărimea acestuia, astfel se va concretiza prin specificarea că mărimea chiriei se calculează corespunzător suprafeței solicitate.

La pct. 31 cu referire la modul de desfășurare a licitațiilor este necesară alinierea la practicile moderne de desfășurare și în format electronic, și prevedea mai exactă a elementelor procedurale aflate sub incidența de aplicare a Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 136/2009.

În punctul 35, cu privire la Comisia de licitație, este prevăzută necesitatea includerii reprezentanților entităților publice enunțate în pct. 6 și 7 din Regulamentul privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 136/2009, unde este statuată includerea a trei reprezentanți ai Agenției Proprietății Publice. Pe motiv că în perioada

promovării proiectului de aprobare a Regulamentului privind valorificarea terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice Agenția Proprietății Publice nu s-a expus asupra subiectului respectiv din considerentul că la acea etapă încă deținea competențe administrative a terenurilor fondului apelor, iar modificarea Legii apelor a intervenit ulterior, se constată necesitatea modificării punctului 35 prin excluderea Agenției Proprietății Publice din Comisie.

Concomitent, e necesară redenumirea Comisiei de licitație în Comisie de valorificare ale căror atribuții rămân nemodificate, fiind cele prevăzute de Regulamentul privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 136/2009. Or, valorificarea terenurilor și a construcțiilor hidrotehnice nu se realizează exclusiv prin adjudecare la licitație, ci și prin alte proceduri legale, precum atribuirea dreptului de suprafață și negocierea directă, astfel modificarea este justificată de necesitatea corelării denumirii comisiei cu sfera reală a atribuțiilor sale. Denumirea de „Comisia de valorificare” are un caracter general și cuprinzător, fiind în acord atât cu obiectul Regulamentului, cât și cu atribuțiile comisiei, care rămân cele prevăzute de Regulamentul aprobat prin H.G. nr. 136/2009. Modificarea propusă contribuie la claritatea și coerența cadrului normativ, evitând interpretări eronate și asigurând o aplicare unitară a procedurilor de valorificare.

Subsidiar, întru stabilirea unui cadru uniform aplicabil entităților administrative și asigurarea imparității votului, și funcționarea democratică a comisiei de valorificare, pentru asigurarea unui cadru unitar și previzibil pentru organizarea licitațiilor, este necesară repartizarea clară a competențelor în dependență de apartenențe de drept asupra bunurilor imobile. Inclusiv, e necesar a fi clarificată aplicarea normelor procedurale din Regulamentul privind licitațiile cu strigare și cu reducere, cât și completarea cadrului procedural, adaptându-l specificului instituțional, printr-un regulament propriu al comisiei, aprobat prin ordinul entității administratoare.

În procesul de aplicare a normei se constată că procedura negocierilor directe este insuficient detaliată. Lipsa unor norme clare vor genera practici neuniforme la nivelul unităților administrativ-teritoriale și al entității centrale, existând și un risc ridicat de interpretări arbitrare și luare de decizii discreționare. Astfel, sunt necesare noi prevederi care să instituie un cadru procedural expres, complet și previzibil, să clarifice situațiile în care negocierea directă este permisă și să reducă riscurile de abuz în procesul de atribuire în folosință și posesie a terenurilor și construcțiilor. Concomitent, întru respectarea principiilor transparenței, accesului la informație și participării publicului, și prevenirea atribuirilor netransparente, precum și pentru creșterea încrederii publice în procesul de gestionare a patrimoniului public, este necesară prevederea publicării comunicatelor informative cu referire la expunerea spre valorificare prin negocierile directe.

Ținând cont de natura iazurilor, lacurilor de acumulare și heleșteielor, de importanța și specificul acestora, apare necesitatea includerii în contractul de locațiune/suprafață/servitute a unor aspecte imperative suplimentare cu țin de obligațiile de siguranță hidrotehnică, de regimul de exploatare a corpului de apă, de reguli clare de răspundere și condiții de

rezoluțiune motivate. Aceste clauze vor reduce diverse riscuri, reducând totodată numărul litigiilor.

Totodată, în lipsa unor reguli clare privind ajustarea redevenței în cazul secetei sau schimbării circumstanțelor, vor apărea dispute și blocaje contractuale. Astfel, sunt necesare noi prevederi care să stabilească principiul predictibilității și repartizării riscurilor, să permită ajustări doar conform clauzelor contractuale, evitând interpretările abuzive și să excludă revizuirea atunci când locatarul și-a asumat riscul în mod explicit. Aceste norme sunt în concordanță cu principiile Codului civil privind impreviziunea și riscul contractual.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii de Guvern propune un set de modificări ale Hotărârii Guvernului nr. 403/2024 privind aprobarea Regulamentului de valorificare a terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice, având drept scop clarificarea cadrului juridic, eficientizarea proceselor administrative și armonizarea normei cu modificările recente ale Legii apelor nr. 272/2011 și ale altor acte normative conexe.

Principalele elemente noi sunt următoarele:

1. Delegarea competențelor de valorificare a bunurilor imobile către Instituției Publice Administrația Națională „Apele Moldovei”. Se introduce prevederea expresă de delegare de către Ministerul Mediului a competențelor privind administrarea și valorificarea terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice, proprietate publică a statului, către Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”.

2. Întregul text al Regulamentului este ajustat prin substituirea denumirii Agenția „Apele Moldovei” cu denumirea actuală a instituției reorganizate.

3. Clarificarea regimului juridic al terenurilor iazurilor/lacurilor de acumulare/heleșteiilor ale căror construcții hidrotehnice au fost privatizate. Se reglementează distinct situația proprietarilor de construcții hidrotehnice în funcție de data primei înscrieri în Registrul bunurilor imobile, situații reglementate de art. 29 alin. (1) lit. d) și e) din Legea nr. 1125/2002 pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova. Se stabilește astfel momentul nașterii și tipul dreptului de suprafață (legală sau convențională) și opozabilitatea acestuia.

4. Reguli privind coproprietatea asupra construcțiilor hidrotehnice. În caz de înregistrare pe cote-părți, relațiile contractuale de folosință asupra terenului se încheie în condițiile prevăzute de Codul civil nr. 1107/2002. Bunăoară, conform art. 546 alin. (1) și (2), art. 547 alin. (1) și art. 550 alin. (1), (2) și (4) din Codul civil, fiecare coproprietar poate prelua în suprafață proporția corespunzătoare cotei deținute, iar dreptul de contractare poate fi exercitat de un singur coproprietar sau un grup desemnat, cu acordul unanim al tuturor coproprietarilor.

5. Interdicția formării de bunuri imobile noi. Se precizează expres că transmiterea în suprafață a terenurilor fondului apelor nu poate conduce la formarea de noi bunuri imobile, prevenind astfel divizările nejustificate, conform art. 4 alin. (6) din Legea apelor nr. 272/2011.

6. Regim special pentru lacurile de acumulare strategice. Pentru lacurile de acumulare Ghidighici, Ialoveni, Mingir, Congaz și Taraclia se atribuie în locațiune doar terenul, iar barajele nu se transmit în folosință, fiind propusă instituirea unei taxe speciale de întreținere, de 10% din cuantumul calculat pentru chiria anuală minimă a barajului.

7. Ajustări privind fluxurile financiare. Veniturile rezultate din valorificarea terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice proprietate a statului sunt direcționate către bugetul Instituției Publice Administrația Națională „Apele Moldovei”.

8. Simplificarea procedurii privind instalațiile mobile pentru irigații. Pentru amplasarea instalațiilor mobile temporare (irigare, umplere prin pompare), se elimină obligativitatea studiului de fezabilitate.

9. Actualizarea în concordanță cu modificările recente ale Legii apelor nr. 272/2011 ce ține de actele tehnice a căror elaborare necesită a fi asigurată anterior expunerii spre valorificare, și anume, a fișelor tehnice în cazul bazinelor de apă, ale lacurilor și ale heleșteielor cu umplere prin pompare.

10. Completarea referințelor la exceptarea obligativității locatarilor/superficiarilor de a oferi altor utilizatori de apă posibilitatea de a efectua utilizarea specială a apei. Punctul 25 este ajustat pentru a include toate cazurile prevăzute la art. 30 alin. (2) lit. d), e) și f) din Legea apelor nr. 272/2011.

11. Stabilirea cuantumului chiriei în cazul atribuirii în sublocațiune a unor porțiuni din teren. Se stabilește expres că mărimea chiriei anuale pentru sublocațiune se raportează proporțional la suprafața efectiv solicitată.

12. Modernizarea procedurii de licitație. Procedura de selectare a locatarilor se aliniază practicilor moderne prin includerea pe lângă licitațiile în format fizic a celor în format electronic, și prevederea mai exactă a elementelor procedurale aflate sub incidența de aplicare a Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 136/2009.

13. Redenumirea Comisiei de licitație în Comisie de valorificare ale căror atribuții rămân nemodificate, fiind cele prevăzute de Regulamentul privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 136/2009. Comisia de valorificare activează în baza regulamentului privind activitatea acesteia, aprobat prin ordinul conducătorului entității publice administratoare a bunurilor imobile. Comisia se constituie prin ordinul/decizia entității administratoare a bunurilor, dintr-un număr impar de cel puțin cinci membri, și își desfășoară activitatea în baza propriului regulament aprobat. Pentru bunurile statului include trei reprezentanți ai Instituției Publice Administrația Națională „Apele Moldovei” și doi ai Ministerului Mediului. Pentru bunurile proprietate a unităților administrativ-teritoriale comisia va include reprezentanți ai consiliului și ai primăriei unității administrativ-teritoriale, reprezentanți ai consiliului raional/municipal, iar pe teritoriul UTA Găgăuzia din reprezentanți ai organului abilitat de Comitetul Executiv.

14. Introducerea unei proceduri detaliate pentru negocieri directe. Se instituie un cadru procedural complet, incluzând obligativitatea publicării comunicatelor informative, criteriile de

preselecție, termene-limită pentru depunerea cererilor și desfășurarea negocierilor, reguli speciale pentru terenurile adiacente cu terenurile fondului apelor, pentru edificare de debarcadere, instalații mobile, evenimente temporare, etc.

15. Extinderea listei clauzelor contractuale imperative. Contractul de locațiune/superficie/servitute trebuie să includă regimuri de exploatare în siguranță, obligații detaliate privind protecția mediului, condiții de rezoluțiune, reguli de răspundere pentru degradări, condiții privind modificarea clauzelor contractuale și gestionarea riscurilor.

16. Reguli noi privind ajustarea redevenței/chiriei. Se stabilește că ajustările sunt permise numai conform clauzelor contractuale și includ situațiile de secetă, și de modificare a circumstanțelor, ajustarea este exclusă dacă locatarul și-a asumat producerea unui asemenea fenomen sau a altor situații de schimbări a circumstanțelor, sau a condițiilor economice.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului hotărârii a fost analizată o opțiune alternativă de menținere a cadrului normativ actual fără modificări, însă aceasta nu a fost considerată viabilă din punct de vedere juridic, administrativ sau tehnic, din următoarele motive:

Această opțiune a fost exclusă deoarece normele existente conțin anumite lacune în ceea ce privește procedurile de valorificare, regimul negocierilor directe, modul de funcționare a comisiilor de valorificare, precum și gestionarea situațiilor speciale (coproprietate, lacuri de acumulare strategice, secetă). Lipsa intervențiilor ar menține situația existentă, ar crea blocaje operaționale, riscuri de litigii și dificultăți de aplicare uniformă a legislației, afectând gestionarea eficientă a bunurilor imobile din fondul apelor.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea metodologiei nu generează impacturi negative asupra sectorului public deoarece nu presupune acțiuni de reformă structurală sau instituțională.

Implementarea modificărilor propuse va avea un impact semnificativ pozitiv asupra sectorului public, contribuind la eficientizarea administrării terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice, precum și la îmbunătățirea capacității instituțiilor responsabile de a-și exercita atribuțiile în mod transparent, uniform și previzibil. Iar delegarea competenței de valorificare a terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice proprietate a statului către Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei” va permite o coordonare eficientă între nivelul central și cel operațional, evitând suprapunerea sarcinilor și blocajele decizionale.

Detalierea procedurilor de licitație și a negocierilor directe, precum și instituirea regulilor privind comisiile de valorificare, va contribui la aplicarea uniformă a procedurilor în toate entitățile publice. Aceasta va reduce riscul practicilor neconforme și va facilita procesele activităților de valorificare de către autoritățile publice.

Prin clarificarea procedurilor, simplificarea unor cerințe (de exemplu eliminarea studiului de fezabilitate pentru anumite situații) și introducerea unor reguli unitare, sarcina

administrativă a autorităților publice va fi redusă. Instituțiile vor putea procesa solicitările într-un mod mai rapid și eficient, ceea ce va permite o alocare mai bună a resurselor umane și financiare.

Clarificarea relațiilor funciare (superficie legală/convențională, regimul coproprietății) și a obligațiilor contractuale va diminua riscul conflictelor juridice între autorități și utilizatorii bunurilor imobile, reducând numărul potențial de procese și costurile aferente pentru sectorul public.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea modificărilor propuse nu generează cheltuieli suplimentare pentru bugetul de stat, iar impactul financiar estimat este unul pozitiv sau neutru pentru sectorul public, în funcție de categoria activităților reglementate.

Modificările introduse se referă în principal la clarificarea competențelor instituționale, ajustarea procedurilor administrative, armonizarea cu legislația în vigoare și detalierea activităților contractuale. Acestea nu implică formarea unor structuri administrative noi, angajări suplimentare sau investiții bugetare în infrastructură, fiind integrate în activitatea curentă a instituțiilor abilitate.

Instituirea taxei de contribuție pentru întreținerea barajelor lacurilor strategice (Ghidighici, Ialoveni, Mingir, Congaz și Taraclia), în cuantum de 10% din chiria anuală minimă stabilită prin lege, va genera un flux financiar stabil către Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”. Această contribuție este necesară pentru acoperirea costurilor aferente întreținerii infrastructurii critice, pentru prevenirea degradării barajelor și evitarea unor cheltuieli mult mai mari pe termen mediu și lung, în cazul nevalorificării lacurilor de acumulare și de apariție a unor avarii majore sau situații de risc hidrotehnic.

Eliminarea cerinței studiului de fezabilitate pentru anumite situații (instalații mobile pentru irigare sau umplere prin pompare) reduce costurile suportate de solicitanți și scade încărcarea instituțiilor publice care trebuie să evalueze aceste documente.

Prin introducerea unor prevederi clare privind regimul de superficie, coproprietatea, interdicția formării de bunuri imobile noi și obligațiile contractuale imperative, se reduc semnificativ riscurile de litigii. Evitarea conflictelor juridice presupune economii directe pentru autorități (cheltuieli judiciare, resurse administrative) și previne blocarea valorificării bunurilor.

Posibilitatea desfășurării licitațiilor în format electronic reduce costurile logistice (comunicare, organizare fizică, resurse materiale), iar pe termen mediu crește accesibilitatea și concurența, generând venituri mai mari din chirii prin adjudecarea la prețuri optime.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea modificărilor propuse va avea un impact pozitiv și predictibil asupra sectorului privat, prin clarificarea și simplificarea procedurilor de acces la terenurile fondului apelor și la construcțiile hidrotehnice. Principalele efecte sunt următoarele:

Creșterea transparenței și predictibilității relațiilor contractuale. Clarificarea regimului juridic al terenurilor și construcțiilor hidrotehnice, inclusiv în cazurile de proprietate privată

asupra barajului sau coproprietate, va reduce riscul disputelor. Reglementarea expresă a procedurilor pentru barajele cu mai mulți coproprietari în cazul suprafeței asupra terenului, previne conflictele juridice și disputele între deținătorii de cote-părți, oferind sectorului privat un cadru legal clar și stabil pentru investiții și exploatare.

Simplificarea procedurilor de valorificare. Eliminarea unor cerințe disproporționate, precum studiul de fezabilitate pentru instalațiile mobile, și introducerea procedurilor de licitație și negocieri directe, inclusiv în format electronic, vor reduce costurile administrative și timpul necesar obținerii dreptului de folosință sau posesie a terenurilor. Aceasta va facilita accesul rapid al agricultorilor și agenților economici la resursele de apă necesare pentru irigare sau alte activități agricole, și recreative.

Posibilitatea ajustării redevențelor în mod transparent. Prevederile contractuale care permit ajustarea chiriei/redevenței în funcție de schimbările circumstanțelor (ex. secetă) protejează agenții economici privați în cazul riscurilor excepționale și oferă un cadru echitabil pentru repartizarea riscurilor între instituția publică și beneficiari.

Stimularea activităților economice. Procedurile simplificate și predictibile încurajează investițiile în irigare, piscicultură și alte utilizări economice ale terenurilor fondului apelor, contribuind la dezvoltarea sectorului agricol și la creșterea productivității, fără a genera sarcini financiare suplimentare neprevăzute pentru sectorul privat.

Modificările propuse creează un cadru legal mai transparent, mai eficient și mai sigur pentru sectorul privat, reducând riscurile juridice și administrative, și sprijinind utilizarea durabilă și responsabilă a terenurilor, și construcțiilor hidrotehnice proprietate publică a statului.

4.4. Impactul social

Introducerea obligației de a publica comunicate informative privind negocierile directe și licitațiile asigură informarea corectă a cetățenilor, și posibilitatea participării publicului, crescând încrederea comunităților în modul de gestionare a resurselor publice.

Modificările propuse vor avea un impact social pozitiv, prin creșterea siguranței, accesului echitabil la resurse, transparenței și sprijinirea dezvoltării comunităților locale, reducând totodată conflictele și riscurile asociate utilizării terenurilor, și construcțiilor hidrotehnice.

Valorificarea echitabilă va crește gradul de garantare a unei întrețineri corespunzătoare și în siguranță a barajelor, ceea ce va genera un beneficiu social direct, prin prevenirea pagubelor materiale și diminuarea impactului negativ asupra comunităților vulnerabile.

Excepțiile introduse pentru instalațiile mobile, utilizate în scopul irigării terenurilor agricole sau umplerii heleșteielor și bazinelor de apă, reduc barierele administrative și costurile pentru agricultori. Aceasta permite dezvoltarea durabilă a sectorului agricol, îmbunătățind veniturile populației rurale și sprijinind securitatea alimentară. Astfel, proiectul generează beneficii sociale indirecte prin creșterea nivelului de trai și susținerea economiilor locale.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul de act normativ nu prevede necesitatea utilizării datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul de act normativ nu are careva impact asupra egalității de gen. Norma nu poate avea un impact în mod diferit asupra femeilor, bărbaților și minorităților de gen, precum și asupra măsurilor menite să elimine discriminarea și să promoveze oportunitățile egale în toate domeniile vieții sociale. Or, noile prevederi vor avea un impact egal, pozitiv sau negativ, asupra întregii populații din vecinătatea bunurilor imobile care urmează a fi valorificate corespunzător.

4.5. Impactul asupra mediului

Modificările propuse în proiectul de hotărâre vizează administrarea și valorificarea terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice, având implicații importante asupra mediului natural.

Stabilirea clară a responsabilităților privind exploatarea și întreținerea barajelor și a lacurilor de acumulare contribuie la prevenirea poluării și degradării corpurilor de apă. Obligațiile contractuale impuse locatarilor/superficiarilor pentru exploatarea corespunzătoare și respectarea normelor de siguranță hidrotehnică reduc riscul de afectare a ecosistemelor acvatice și asigură funcționarea optimă a resurselor de apă.

Prin interzicerea formării de bunuri imobile noi și reglementarea precisă a folosinței terenurilor, se evită fragmentarea habitatelor acvatice și pierderea speciilor indigene. Astfel, proiectul sprijină menținerea echilibrului ecologic în zonele riverane și în bazinul hidrografic.

Procedurile clare de atribuire în folosință și posesie permit utilizarea rațională a apei, prevenind supraexploatarea și reducând riscurile de secetă sau de scădere a nivelului apei în perioade critice. Aceasta asigură un echilibru între necesitățile economice și protecția mediului.

Obligațiile de control periodic și raportare impuse locatarilor/superficiarilor sporesc responsabilitatea în gestionarea resurselor naturale, permit detectarea timpurie a posibilelor probleme ecologice și asigură respectarea normelor de protecție a mediului. Măsurile propuse asigură un impact pozitiv asupra mediului și reduc riscurile ecologice asociate activităților umane asupra acestor resurse vitale.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate alte impacturi ce ar putea surveni urmare implementării actului normativ. Pe lângă impacturile directe asupra mediului, sectorului public și privat, proiectul generează efecte pozitive asupra guvernantei, transparenței, protecției infrastructurii critice și dezvoltării economice locale. Aceste măsuri creează un cadru stabil și predictibil, reduc riscurile administrative, juridice și sociale, și sprijină o gestionare durabilă și eficientă a patrimoniului public.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prezentul proiect de act normativ nu transpune legislația Uniunii Europene.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

<p>Prezentul proiect de act normativ nu prevede măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE.</p>
<p>6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ</p>
<p>În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 215-217, art. 798), anunțul de inițiere a elaborării proiectului și cele de consultări publice pot fi accesate pe portalul particip.gov.md la link-ul: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15154.</p>
<p>7. Concluziile expertizelor</p>
<p>Proiectul va fi prezentat Ministerului Justiției și Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizelor necesare.</p>
<p>8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent</p>
<p>Actul normativ nu va impune necesitatea operării modificărilor în alte acte normative existente.</p>
<p>9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ</p>
<p>Măsurile de implementare a proiectului vor fi asigurate de către Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei” și de către autoritățile publice locale.</p>

Ministru

Gheorghe HAJDER